

Vägen till yrkeskunskap inom turism-, kosthålls- och ekonomibranschen

Yrkesinriktade grundexamina

Grundexamen i turism

Grundexamen inom cateringbranschen

Grundexamen inom hotell- och restaurangbranschen

Grundexamen i buslig ekonomi och konsumentservice

Grundexamen i rengöringsservice

Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen

Inom turism-, kosthålls- och ekonomibranschen ges utbildning för uppgifter inom turismbranschen, restauranger med utskänkingsrättigheter, personal- och studentrestauranger, hotell, sjukhus, åldringshem, daghem, fartyg, bemservice, försäljning av och rådgivning om hushållsprodukter, städning och textilvård. Inom dessa branscher produceras tjänster och upplevelser för kunder i anslutning till vardagsliv, fest och fritid på ett kundcentrerat och individuellt sätt. Tjänsterna inverkar på trivseln, säkerheten och människornas välmående.

I den här branschen krävs goda färdigheter i kommunikation och kundbetjäning samt samarbetsförmåga. Branschen är internationell och förutsätter ofta goda språkkunskaper. Arbetet är kundanpassat och mångsidigt, ofta säsongbetonat och med varierande arbetstider. En god yrkeskunskap medför möjligheter att byta arbetsuppgifter inom branschen.

De yrkesinriktade grundexamina är anpassade till arbetslivets behov, utbildningen är treårig och omfattar 120 studieveckor (sv). I utbildningen ingår minst 20 sv i form av inläring på arbetsplatser. Utbildningen bygger på den grundläggande utbildningens lärokurs, men lämpar sig även för dem som slutfört gymnasiet lärokurs eller avlagt studentexamen (studietiden förkortas då med ca 30 sv). Det går också bra att avlägga både yrkesinriktad grundexamen och studentexamen och/eller gymnasiet lärokurs parallellt.

Inom turism-, kosthålls- och ekonomibranschen finns fem grundexamina med totalt 11 utbildningsprogram.

Grundexamen i turism

Med turism avses här försäljning av transport-, inkvarterings-, förplägnads- och programtjänster till inhemska och utländska turister och den rådgivning som anknyter till tjänsterna samt planering och produktion av program- och upplevelsetjänster i olika turistföretag. Den som söker sig till den här branschen bör ha en mångsidig uppfattning om turistservice och om turisternas behov och förväntningar. Språkkunskap, serviceanda, säljförmåga och företagsamhet är förutsättningar som krävs för att lyckas inom branschen.

Producent av resetjänster (examensbenämningen) blir den som genomfört utbildningsprogrammet för programservice inom turism
Turisttjänsteman blir den som genomfört utbildningsprogrammet för försäljnings- och rådgivningstjänster inom turism.

Arbetsplatser

En turisttjänsteman kan arbeta bl.a. på resebyråer, inom försäljning och rådgivning hos researrangörer och trafikidkare (ss. flyg-, rederi- eller bussbolag) och inom regionala turismorganisationer. En producent av resetjänster kan arbeta på programserviceföretag, semester- och turistcentra och inkvarteringsföretag. Systsällningsläget varierar och arbetet är ofta säsongbetonat.

Grundexamen inom catering- branschen

I företagen och på arbetsplatserna i cateringbranschen tillreds och serveras dagligen stora mängder måltider. En del av måltiderna transporteras vid behov till kunderna. Många företag och arbetsplatser inom branschen producerar mångsidig representations- och festservice. Arbetsuppgifterna indelas i matproduktion, försäljning, servering och kundbetjäning samt renhållning. I matproduktionen betonas näringskunskap och i serviceuppgifter är förmågan att anpassa sig efter kundens behov en viktig egenskap.

Serviceansvarig blir den som genomfört utbildningsprogrammet för matservice och kundbetjäning

Kock i storbushåll blir den som genomfört utbildningsprogrammet för matproduktion i storbushåll.

Arbetsplatser

Arbetsplatser finns vid personalrestauranger, kök och restauranger på sjukhus, vårdanstalter, daghem, skolor och läroanstalter. Också kafeer, snabbmats- och lunchrestauranger samt fest- och catering-serviceföretag erbjuder arbetsplatser åt dem som avlagt examen inom cateringbranschen. Behovet av yrkeskunnig arbetskraft är idag stort på arbetsplatser och företag i olika delar av Finland.

Grundexamen inom hotell- och restaurangbranschen

Inom hotell- och restaurangbranschen produceras inkvarterings-, förplägnads- och konferensservice, såväl på land som till havs. Arbetsuppgifterna indelas i matproduktion, servering och kundbetjäning, arbetsuppgifter vid hotellreceptioner samt renhållning. Förutom grundläggande yrkeskunskap krävs försäljningskunskap och tjänstvillighet, flexibilitet och goda språkkunskaper.

Receptionist blir den som genomfört utbildningsprogrammet för hotellservice

Restaurangkock blir den som genomfört utbildningsprogrammet för matproduktion i restaurang

Servitör blir den som genomfört utbildningsprogrammet för restaurangservice

Arbetsplatser

En receptionist kan arbeta på hotell och på andra företag med inkvarteringsverksamhet, såsom badinrättningar och konferens- och kongresscentra. Arbetsplatser för restaurangkockar och servitörer finns på olika matrestauranger och restauranger med utskänkningsrättigheter, personal- och lunchrestauranger, cafeer och rastplatser, snabbmatsrestauranger, fest- och catering-serviceföretag samt passagerar- och fraktfartyg.

Grundexamen i hushålls ekonomi och konsument- service

Efterfrågan på yrkeskunnig arbetskraft inom hemservicebranschen är stor. Hemservice utgörs av tjänster som anknyter till vardagliga sysslor i hemmet, såsom matlagning, städning, klädvård samt assistering av kunder i olika vardagssituationer. Med konsumentsservice avses här presentation och försäljning av hushållsprodukter, vägledning vid anskaffning och användning av varor och förnödenheter åt kunden samt kundrådgivning i frågor som berör hemmets ekonomi. I arbetet krävs närings-, matlagnings- och rengöringskun-

skap, kunskap om konsumentrådgivning samt människokännedom och förmåga att anpassa sig till olika situationer.

*Företagare i hushålls ekonomi blir den som genomfört utbildningsprogrammet för hushålls ekonomi
Produktrådgivare blir den som genomfört utbildningsprogrammet för konsumentsservice.*

Arbetsplatser

En företagare i hushålls ekonomi kan arbeta på hemserviceföretag, servicehem och andra hemliknande anstalter samt på cateringföretag. Det är naturligt att börja sin karriär i ett hemserviceföretag, en organisation eller i kommunens tjänst. Efter det finns det även goda möjligheter att starta eget företag. Produktrådgivare kan arbeta vid detalj- och partihandelsföretag som säljer och presenterar hushållsprodukter, importföretag, inom näthandeln och produkttillverkning samt i andra organisationer inom branschen.

Grundexamen i rengöringsservice

Städbranschen utvecklas i snabb takt och är en utmanande bransch, som erbjuder omväxlande arbetsmiljöer och -uppgifter. Grundexamen i rengöringsservice ger utbildning i planering och rengöring/städning av olika lokaliteter samt rengöring, vård och uthyrning av kläder och textilier. Till rengöringstjänsterna hör en del bitjänster, såsom fastighetsskötsel, mötes- och kontorsservice samt kundassistering. I arbetet krävs förmåga att arbeta såväl i grupp som självständigt samt initiativförmåga och ansvars känsla.

Lokalvårdare blir den som genomfört utbildningsprogrammet för städbranschen

Textilvårdare blir den som genomfört utbildningsprogrammet för textilvård.

Arbetsplatser

Arbetsplatser för lokalvårdare finns på städföretag, social- och hälsovårdsanstalter, hotell, industriella produktionsanläggningar, fartyg och övriga företag. En textilvårdare kan arbeta vid tvätterier och vid företag som idkar uthyrning av textilier och mottagning av tvätt. Behovet av ny arbetskraft är stort inom branschen.

Undervisning i huslig ekonomi (Hushållsskola)

Undervisningen i huslig ekonomi (**hushållsskolan**) omfattar 20 sv och är utbildning som anordnas i annan form än som grundläggande yrkesutbildning. Hushållsskolan ger praktiska kunskaper och färdigheter i att sköta ett eget hushåll, att leva på ett hälsofrämjande sätt och att fungera som konsument och medlem av samhället.

Obs. Hushållsskolan ger inte allmän behörighet för fortsatta studier.

> Fortsatta studier

Grundexamen ger allmän högskolebehörighet, dvs. rätt att söka till yrkeshögskola eller universitet. En naturlig fortbildningsväg är till exempel en yrkeshögskoleexamen på 140 studieveckor inom turism- och kosthållsbranschen, restonom (YH) och en kandidat- eller magisterexamen i livsmedelsvetenskap eller ekonomi vid universitetet. Inom turism-, kosthålls- och ekonomibranschen finns också möjlighet att avlägga yrkes- och specialyrkesexamina. En mångsidig praktisk arbetserfarenhet är viktig i den här branschen. Därför är det också bättre att först fördjupa sin yrkeskunskap ute i arbetslivet och först därefter genom fortsatta studier.

Tilläggsuppgifter

www.utbildningsstyrelsen.fi (utbildningssystemet>Finlands utbildningssystem> utbildningen på andra stadiet>yrkesutbildningen) och

www.edu.fi/svenska (yrkesutbildning>grundläggande yrkesutbildning) samt

www.ammattiosaaja.fi/sve och ***www.ammattilinenkoulutus.com***

UTBILDNINGSSTYRELSEN

Utbildningsstyrelsen/försäljning, Pb 380 (Hagnäsgatan 2) 00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50; fax (09) 774 774 75. E-post: myynti@oph.fi,
Internet: www.oph.fi/svenska/bokhandel